Euroopan parlamentti
2019-2024

Kalatalousvaliokunta

2023/0147(NLE)

4.10.2023

***

SUOSITUSLUONNOS

ehdotuksesta neuvoston päätökseksi Euroopan yhteisön ja Kiribatin tasavallan välisen kalastuskumppanuussopimuksen täytäntöönpanoa koskevan pöytäkirjan (2023–2028) tekemisestä unionin puolesta
(COM(2023)0251 – C9-xxxx/2023 – 2023/0147(NLE))

Kalatalousvaliokunta

Esittelijä: João Pimenta Lopes

Menettelyjen symbolit

*	Kuulemismenettely
***	Hyväksyntämenettely
***I	Tavallinen lainsäätämisjärjestys (ensimmäinen käsittely)
***II	Tavallinen lainsäätämisjärjestys (toinen käsittely)
***III	Tavallinen lainsäätämisjärjestys (kolmas käsittely)

(Menettely määräytyy säädösesityksessä ehdotetun oikeusperustan mukaan.)

SISÄLTÖ

Sivu

LUONNOS EUROOPAN PARLAMENTIN LAINSÄÄDÄNTÖPÄÄTÖSLAUSELMAKSI.4

PERUSTELUT 5

LUONNOS EUROOPAN PARLAMENTIN LAINSÄÄDÄNTÖPÄÄTÖSLAUSELMAKSI

ehdotuksesta neuvoston päätökseksi Euroopan yhteisön ja Kiribatin tasavallan välisen kalastuskumppanuussopimuksen täytäntöönpanoa koskevan pöytäkirjan (2023–2028) tekemisestä unionin puolesta
(COM(2023)0251 – C9-xxxx/2023 – 2023/0147(NLE))

(Hyväksyntä)

Euroopan parlamentti, joka

– ottaa huomioon ehdotuksen neuvoston päätökseksi (COM(2023)0251),

– ottaa huomioon luonnoksen Euroopan yhteisön ja Kiribatin tasavallan välisen kalastuskumppanuussopimuksen täytäntöönpanoa koskevaksi pöytäkirjaksi (2023–2028) (9890/2023),

– ottaa huomioon neuvoston Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 43 artiklan 2 kohdan ja 218 artiklan 6 kohdan toisen alakohdan a alakohdan v alakohdan ja 7 kohdan mukaisesti esittämän hyväksyntää koskevan pyynnön (C9-xxxx/2023),

– ottaa huomioon työjärjestyksen 105 artiklan 1 ja 4 kohdan sekä 114 artiklan 7 kohdan,

– ottaa huomioon budjettivaliokunnan lausunnon,

– ottaa huomioon kalatalousvaliokunnan suosituksen (A9-xxxx/2023),

1. antaa hyväksyntänsä pöytäkirjan tekemiselle;

2. kehottaa puhemiestä välittämään parlamentin kannan neuvostolle ja komissiolle sekä jäsenvaltioiden ja Kiribatin tasavallan hallituksille ja parlamenteille.

PERUSTELUT

Taustaa

EU on allekirjoittanut useita kalastuskumppanuussopimuksia ja pöytäkirjoja unionin ulkopuolisten maiden kanssa. Kalastuskumppanuussopimusten kautta unioni antaa taloudellista ja teknistä tukea vastineeksi maan talousvyöhykkeen ylijäämäkantojen kalastusoikeuksista oikeudellisesti säännellyssä ympäristössä. Näissä sopimuksissa keskitytään myös luonnonvarojen säilyttämiseen ja ympäristön kestävyyteen ja varmistetaan, että kaikkiin EU:n jäsenvaltioiden aluksiin sovelletaan samoja valvonta- ja avoimuussääntöjä, sekä tuetaan taloudellisesti kumppanimaan omaa kestävää kalastuspolitiikkaa. Lisäksi kaikkiin kalastussopimusten pöytäkirjoihin on sisällytetty ihmisoikeuslauseke.

Euroopan yhteisön sekä Kiribatin tasavallan välinen kalastuskumppanuussopimus allekirjoitettiin 28. huhtikuuta 2008, ja se tuli voimaan 30. huhtikuuta 2008 kuuden vuoden ajaksi. Kalastuskumppanuussopimuksen ensimmäisen täytäntöönpanoa koskevan pöytäkirjan voimassaolo päättyi 15. syyskuuta 2012. Toisen pöytäkirjan voimassaolo päättyi 15. syyskuuta 2015.

Neuvosto antoi 26. tammikuuta 2015 komissiolle valtuutuksen aloittaa neuvottelut Euroopan unionin ja Kiribatin tasavallan välisestä uudesta pöytäkirjasta. Neuvottelut aloitettiin vuonna 2015, mutta ne keskeytettiin LIS-kalastuksesta annetun varoituksen ja pandemian vuoksi.

Näiden neuvottelujen päätteeksi niiden osapuolet allekirjoittivat uuden pöytäkirjan 18. joulukuuta 2022. Uusi pöytäkirja on voimassa viisi vuotta sen väliaikaisen soveltamisen alkamispäivästä, eli päivästä, jolloin molemmat sopimuspuolet allekirjoittavat sen.

Pöytäkirjan sisältö

Ehdotuksen tavoitteena on saada neuvoston lupa Euroopan yhteisön ja Kiribatin tasavallan välisen kalastuskumppanuussopimuksen täytäntöönpanoa koskevan uuden pöytäkirjan (2023–2028) tekemiselle.

Kalastusmahdollisuudet

Uuden pöytäkirjan tarkoituksena on myöntää EU:n jäsenvaltioiden aluksille kalastusmahdollisuuksia Kiribatin vesillä olevalle kalastusalueelle tieteellisten lausuntojen sekä Länsi- ja Keski-Tyynenmeren kalastuskomission suositusten mukaisesti.

Uusi pöytäkirja antaa EU:n jäsenvaltioiden aluksille mahdollisuuden kalastaa tonnikalalajeja Kiribatin vesillä tarjoamalla kalastusmahdollisuuksia neljälle kurenuottaa käyttävälle tonnikala-alukselle, joilla on pääsy Kiribatin vesille 160 päiväksi vuodessa, ja EU:n jäsenvaltioiden alusten käyttöön voidaan pyynnöstä antaa lisäpäiviä vuodessa.

Taloudellinen korvaus

Unionin vuosittain maksama taloudellinen korvaus on 760 000 euroa, ja se jakautuu seuraavasti:

– vuosimaksu, joka on vahvistettu 360 000 euroksi uuden pöytäkirjan voimassaoloaikana

kalavaroihin pääsystä pöytäkirjassa määrätyille luokille;

– Kiribatin alakohtaisen kalastuspolitiikan kehittämiseen myönnettävä tuki, jonka vuotuinen määrä on 400 000 euroa uuden pöytäkirjan voimassaoloaikana.

Komissiolla on valtuudet hyväksyä EU:n puolesta kumppanuussopimuksella perustetun sekakomitean hyväksymät muutokset pöytäkirjaan.

Kalastuksen vaikutus Kiribatin talouteen

Kiribatin kalastuslaivastoihin kuuluu Kiribatin lipun alla purjehtivia pienimuotoista kalastusta harjoittavia ja teollisia aluksia. Pienimuotoista kalastusta harjoittava laivasto kalastaa riuttojen kalavaroja ja rannikon läheisyydessä saatavilla olevia tonnikalakalavaroja, ja kotimarkkinoille toimitettavat tonnikalasaaliit arvioidaan lähes 13 000 tonniksi vuodessa.

Kaikki Kiribatin lipun alla purjehtivat teolliset alukset ovat paikallisia ja ulkomaisia, pääasiassa aasialaisia etuja edustavien yhteenliittymien omistuksessa. Investoijien tärkein kannustin on, että Kiribatin lipun alla purjehtivilla aluksilla on etuuskohteluun perustuva pääsy muiden rannikkovaltioiden vesille Mikronesian liittovaltion sopimuksen mukaisesti. Kiribatin viranomaisten mukaan kaikki yhteenliittymät eivät tuota maalle odotettuja etuja, ja toimivaltaiset viranomaiset tarkistavat parhaillaan kansallista rekisteröintipolitiikkaa.

Kiribati on pitkälti riippuvainen avomeren kalastuslisenssimaksuista ja ulkomailla pääasiassa merenkulkijoina työskentelevien Kiribatin kansalaisten rahalähetyksistä. Kalastusalan osuus reaalisesta BKT:stä on noin 10 prosenttia.

Kiribati saa myös muiden Tyynenmeren saarten foorumin kalastusviraston (FFA) jäsenten tavoin tuloja Yhdysvaltojen kanssa allekirjoitetusta monenvälisestä sopimuksesta. Sillä on kahdenvälisiä kalastussopimuksia Euroopan unionin, Japanin, Taiwanin ja Korean tasavallan kanssa sekä erityissopimuksia yksityisten yritysten kanssa, joilla on Latinalaisessa Amerikassa (Ecuador ja El Salvador) toimivia aluksia.

Kalastuslisensseistä saatujen tulojen osuus Kiribatin valtion tuloista on perinteisesti ollut 23–30 prosenttia (IMF, 2011). Näistä lisensseistä saatavat tulot vaihtelevat suuresti, yleensä El Niñosta johtuvien sääilmiöiden vuoksi. Kantojen runsauden ja saatavuuden lisääntymisen ja itäisen alueen ympäristöolosuhteiden välillä on vahva yhteys (Langley ym., 2008).

Johtopäätös ja suositukset

Komissio toteutti vuonna 2014 Kiribatin kanssa tehdyn kalastuskumppanuussopimuksen nykyisen pöytäkirjan jälkiarvioinnin sekä pöytäkirjan mahdollista uusimista koskevan ennakkoarvioinnin [1].

Ennen uudesta pöytäkirjasta käytyjä neuvotteluja tehtiin vuosia 2012–2015 koskevan pöytäkirjan jälkiarviointi. Arvioinnin perusteella katsottiin, että olisi syytä tehdä uusi pöytäkirja Kiribatin kanssa. Ennakkoarvioinnissa puolestaan todetaan erityisesti, että kalastuskumppanuussopimuksen jatkaminen on kummankin osapuolen edun mukaista ja toisi

[1] Kalastus- ja meriasiat: Euroopan unionin ja Kiribatin tasavallan välisen kalastuskumppanuussopimuksen nykyisen pöytäkirjan jälkiarviointi sekä ennakkoarviointi, johon sisältyy analyysi tulevan pöytäkirjan vaikutuksesta kestävyyteen. https://webgate.ec.testa.eu/publications/studie s db/Consultation.action?studyProjectId=5911

selvää lisäarvoa EU:n toimille, joilla tuetaan strategiaa, jossa keskitytään edistämään vastuullisia kalastuskäytäntöjä ja torjumaan LIS-kalastusta Tyynenmeren alueella.

Tilintarkastustuomioistuimen kalastuskumppanuussopimuksia koskevan tarkastuksen perusteella esittelijä haluaisi nostaa esiin tilintarkastustuomioistuimen havainnot ja korostaa, että on tärkeää saada luotettavia tietoja kalavaroista ja saaliista, jotta voidaan noudattaa YKP:n ja kalastuskumppanuussopimusten periaatteita ja tavoitteita ja tehdä luotettavia päätelmiä kalastuskumppanuussopimusten arvioinnista.

Esittelijä korostaa myös, että parlamentille olisi kaikissa vaiheissa tiedotettava täysimääräisesti ja välittömästi pöytäkirjaan liittyvistä menettelyistä.

Yleiset huomiot

Esittelijä katsoo, että kalastuskumppanuussopimukset ovat tärkeitä sekä kolmansille maille, joiden kanssa ne on tehty, että niiden EU:n jäsenvaltioiden laivastolle, joilla on kalastusmahdollisuuksia.

Kalastuskumppanuussopimuksilla on kuitenkin eriasteisia tuloksia. Yhtäältä ne tarjoavat merkittäviä kalastusmahdollisuuksia EU:n jäsenvaltioiden aluksille, mutta toisaalta paikallisen kalastusalan kehittämisessä saavutetut tulokset ovat yleisesti ottaen riittämättömiä.

Alakohtaista tukea olisikin vahvistettava ja täydennettävä, ja sitä olisi täydennettävä kehitysavulla ja se olisi nivellettävä sen kanssa, jotta voidaan vahvistaa paikallista kalastusalaa ja jotta maa voi käyttää täysimääräisesti suvereniteettiaan omiin luonnonvaroihinsa.

Lisäksi kalastuskumppanuussopimusten olisi edistettävä suorien ja välillisten työpaikkojen luomista paikallisesti sopimusten nojalla toimivilla aluksilla ja kalastukseen liittyvissä toimissa tuotantoketjun alku- ja loppupäässä, ja niillä olisi autettava kolmansia maita, joiden kanssa sopimuksia tehdään, kehittämään omia valmiuksiaan tutkia ja hankkia tietoja kalavarojen säilyttämisestä, kaikista saaliista ja kumppanuussopimusten vaikutuksista niiden ekosysteemeihin.